

..... pieczętka WKK										
	Kod ucznia									
			-			-				
	Dzień		Miesiąc			Rok				
DATA URODZENIA UCZNI										

KONKURS HISTORYCZNY

dla uczniów gimnazjów – etap rejonowy

„Zaszczytnie jest walczyć i umierać, ale i pracować dla Ojczyzny”

Drogi uczniu!

Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 10 stron i zawiera 14 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź czy Twój arkusz jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Zespołowi Konkursowemu.
- Polecenia czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj niebieskim lub czarnym długopisem
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora. Jeśli pomylisz się, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscach do tego przeznaczonych.
- Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.

Czas pracy:

90 minut

**Liczba
Punktów**

**możliwych
do uzyskania:**

92p.

P O W O D Z E N I A !

1. Wpisz daty roczne w wy kropkowanych miejscach.

[.....]
0-6

Bitwa pod Legnicą	Bitwa pod Płowcami	Bitwa nad Kałką	Bitwa pod Grunwaldem
Bitwa na Kosowym Polu	Bitwa pod Warną	Bitwa na Kulikowym Polu	Bitwa pod Chojnicami
Bitwa pod Beresteczkiem	Bitwa pod Kircholmem	Bitwa pod Cecorą	Bitwa pod Trzcianą

2. Przeczytaj tekst i wpisz w kratkę literę P (przy zdaniach, które są prawdziwe), a literę F (przy zdaniach fałszywych).

[.....]
0-7

- plemiona mongolskie zjednoczył chan Temudżyn i przyjął tytuł: Batu-chan
- zakon krzyżacki prowadził w Prusach szeroko zakrojoną akcję kolonizacyjną budując zamki obronne, lokując nowe miasta i wsie
- Władysław Łokietek rozbił armię krzyżacką pod Płowcami i odzyskał Pomorze Gdańskie
- po śmierci Kazimierza Wielkiego koronę Polski przejął jego syn Ludwik Węgierski
- Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie zawarły w Krewie unię personalną
- Po zdobyciu Konstantynopola Turcy przemianowali miasto na Sztambuł, a Bazylikę św. Piotra przekształcili w meczet
- wskutek wojny trzynastoletniej państwo zakonu krzyżackiego podzielono na dwie części: Prusy Królewskie i Prusy Zakonne będące lennem Polski

3. Uzupełnij tabelkę.

[.....]
0-9

Miejsce bitwy	Strony walczące	Strona pokonana	Data	Zwycięski wódz
	Polacy – Rosjanie +Szwedzi		1610	
		flota szwedzka		Arend Dickmann
Obrona Chocimia			1621	
		Szwedzi		Augustyn Kordecki
	Turcy – Polacy		1673	
	Turcy-Polacy+Niemcy+Austriacy	Turcy		

4. Podane niżej informacje dotyczące potopu szwedzkiego posegreguj według przedstawionych kryteriów, wpisując litery do tabeli.

[.....]
0-2

	Polityczne	Społeczno -gospodarcze
Przyczyny potopu		
Skutki potopu		

- A. Dążenie Szwecji do podboju południowych wybrzeży Bałtyku.
- B. Ruina miast, folwarków szlacheckich i wsi.
- C. Zwolnienie Prus Książęcych z obowiązków lennych wobec Polski.
- D. Niechęć polskich magnatów i szlachty do Jana Kazimierza.

5. Kto wypowiedział lub mógł wypowiedzieć następujące słowa?

[.....]
0-5

- a) „*Jam nie z soli ani z roli, tylko z tego co mnie boli*” -
- b) „*Przybyliśmy, zobaczyliśmy, Bóg zwyciężył*” -
- c) „*Boję się tego Litwina, lecz wyjdę za niego, by ratować naród litewski przed wiecznym potępieniem*” -
- d) „*Jestem królem waszym, nie wymyślonym ani malowanym*” -
- e) „*Państwo to ja*” -

6. Uzupełnij tabelkę.

[.....]
0-7

Inicjator/Twórca/Reformator	Dzieło	Wiek	Opis dzieła
Zakon Krzyżacki			- jedna z najpotężniejszych twierdz w średniowiecznej Europie
	Akademia Krakowska	XIV	
Kazimierz Wielki			- pierwsza w Polsce kodyfikacja prawa zwyczajowego dla Wielkopolski i Małopolski
	Kaplica Zygmuntowska	XVI	
	unia lubelska		- unia realna Polski i Litwy
Stefan Batory			- formacja wojska stałego, w której służyli chłopci z dóbr królewskich
	Akademia Wileńska		- pierwszy uniwersytet na Litwie

7. Kim byli, kiedy żyli (wiek) i czego dokonali?

a) Joanna d’Arc [.....]
0-3

.....
.....
.....

b) Albrecht Hohenzollern [.....]
0-3

.....
.....
.....

c) Jean Baptiste Colbert [.....]
0-3

.....
.....
.....

d) Armand de Richelieu [.....]
0-3

.....
.....
.....

8. Wybierz prawidłową odpowiedź.

Akt Inkorporacji to: [.....]

- a) dokument wystawiony przez Henryka VIII ogłaszający utworzenie Kościoła Anglikańskiego 0-1
b) uroczysta ceremonia przekazania wasalowi przez seniora symbolu ziemi podczas hołdu lennego
c) dokument wystawiony przez Kazimierza Jagiellończyka ogłaszający włączenie do Polski Pomorza Gdańskiego
d) ceremonia wprowadzenia na tron syna jeszcze za życia ojca

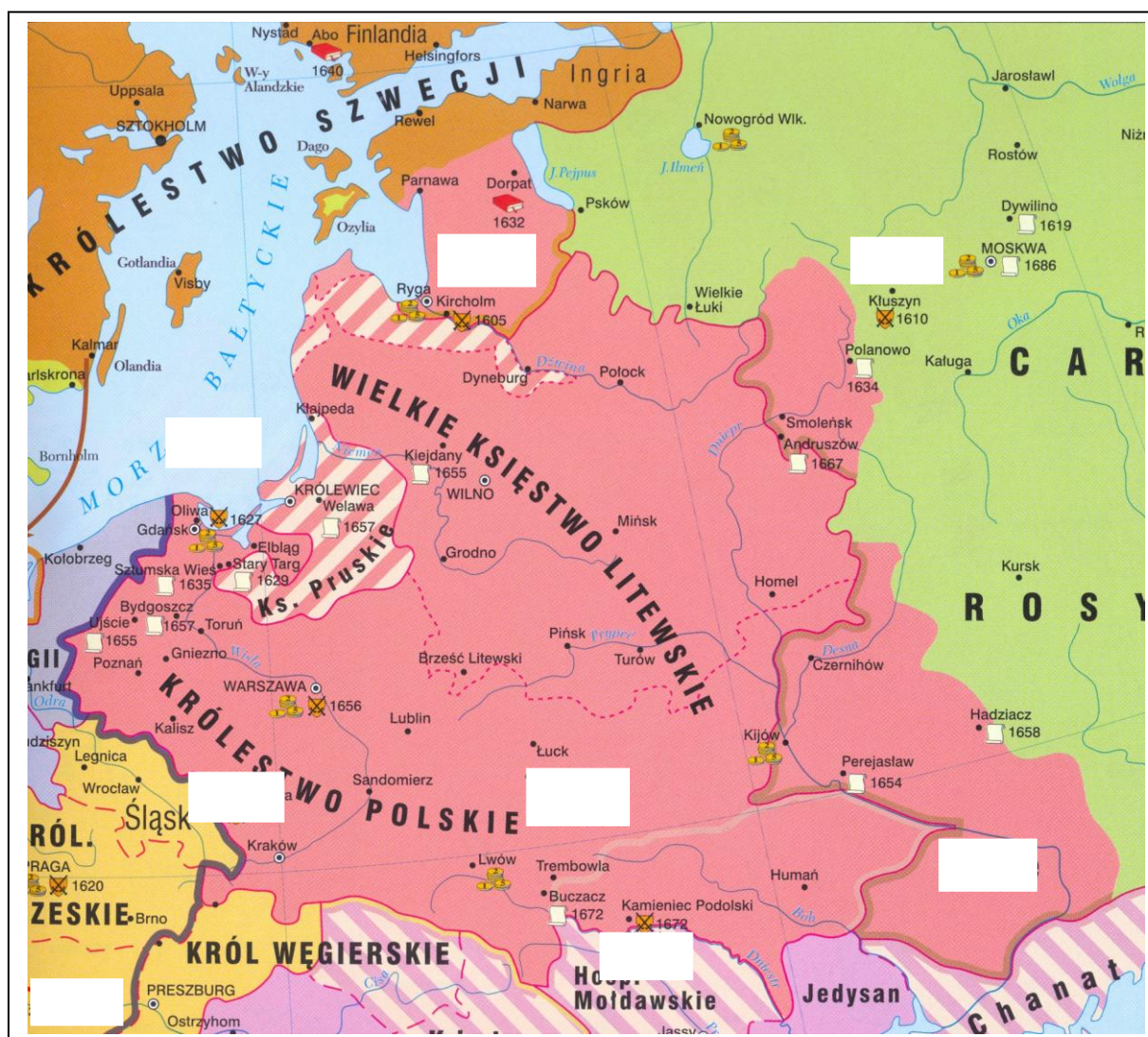
Traktaty welawsko-bydgoskie podpisali: [.....]

- a) Albrecht Hohenzollern i Zygmunt Stary 0-1
b) Zygmunt Stary i Maksymilian Habsburg
c) Zygmunt August i Gottard Kettler
d) Fryderyk Wilhelm Hohenzollern i Jan Kazimierz

Traktat w Radnot dotyczył: [.....]

- a) rozbioru Turcji przez członków Ligi Świętej: Habsburgów, Polskę, Rosję i Wenecję 0-1
- b) rozbioru Inflant przez Polskę, Szwecję, Danię i Rosję
- c) rozbioru Polski przez Szwecję, Prusy Książęce, B. Chmielnickiego, Bogusława Radziwiłła i Jerzego II Rakoczeo
- d) rozbioru Szwecji przez Saksonię, Rosję, Danię i Brandenburgię

9. Na mapie brakuje 8 ważnych bitew stoczonych przez wojska polskie w XVIIw. Wybierz z podanych i wpisz w puste miejsca odpowiednie litery. [.....] 0-8

Źródło: Atlas Historyczny dla szkół średnich, PPWK 2001.

- a) Żółte Wody, b) Oliwa, c) Kłuszyn, d) Kircholm, e) Wiedeń, f) Jasna Góra, g) Chocim
- h) Beresteczko i) Cecora j) Warka, k) Koldynga

10. Przeczytaj uważnie teksty A, B, C, D i odpowiedz na pytania.

Tekst A

„Przeto wojsko tatarskie zwraca się przeciw Polakom, a rozbiwszy ich szeregi, które dotąd były zwarte, wśród ogromnej rzezi, zmusza pozostały oddział Polaków do ucieczki. Tatarzy tak kołem otoczyli księcia, że był atakowany z przodu i z tyłu. Ale kiedy podniósłszy prawą rękę, chciał ugodzić Tatara, który mu zagroził drogę, drugi Tatar przebił go dzidą. Tatarzy wśród głośnych krzyków mieczem obcinają głowę księciu. Uniósłszy w górę głowę księcia Henryka na dość długiej włóczni, podchodzą pod zamek [...]”.

Źródło: Długosz J., Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego, t. IV, Warszawa 1974.

a) O czyjej śmierci opowiada powyższy tekst? [....]
0-1

b) Gdzie odbyła się bitwa opisana w tekście A?
..... [....]
0-1

Tekst B

„Albowiem serce przeklętego króla Władysława zwyciężyła pokusa szatana, czyniąc go zbyt dufnym. W zarozumiałości swojej, uważając się za bohatera [...] uderzył w środek wojsk, gdzie stał sultan Murad. Gdy jednak dotarł do skraju szyku, koń jego potknął się, on sam spadł zeń na twarz. W tym miejscu znajdowało się dwóch janczarów, którzy ucięli głowę przeklętego króla i zanieśli do sultana Murada. [...]. Wojska zaś niewiernych widząc śmierć króla, zaczęły uciekać, głosząc tę wieść”.

Źródło: Paner A., Iluk J., Na tabliczce, papirusie i pergaminie: źródła historyczne dla uczniów szkoły średniej: starożytność, średniowiecze, Koszalin 1997, s. 256-257.

a) O czyjej śmierci opowiada powyższy tekst? [....]
0-1

b) Gdzie odbyła się bitwa opisana w tekście B?
..... [....]
0-1

Tekst C

„[...] wierny przysiędże jaką złożył wojsku: przebił szablą podanego mu konia. „Nie wsiądę – mówił - miło mi przy was umrzeć”. Niech Bóg nade mną wyrok kończy”. Wsadzony potem przemocą na konia, padł z odciętym prawie ramieniem i wielką raną w skroni. Głowę jego Kantemir posłał do Konstantynopola”.

Źródło: Konopczyński W., Dzieje Polski Nowożytnej, Warszawa 1996, s. 258.

a) O kim opowiada powyższy tekst? [....]
0-1

b) Gdzie odbyła się bitwa opisana w tekście C?
..... [....]
0-1

c) Podaj podobny przykład śmierci za ojczyznę z historii starożytnej
..... [....]
0-1

Tekst D

„Wrzał gorącą chęcią boju król Władysław i spinając konia ostrogami chciał rzucić się w najgęstsze szyki nieprzyjaciół; ledwo drużyna przybocznej straży zdołała go wstrzymać w zapędzie. [...] A w tym podbiega rycerz, Niemiec Dypold Kikerzicz von Dieber [...] cały okryty zbroją [...] i rozpędzony na koniu bulanym dociera aż do miejsca, kędy stał król, a wywijając włócznią, godzi prosto na króla [...]. Gdy więc Władysław król podniósłszy także włócznię, czekał jego spotkania, Zbigniew z Oleśnicy, pisarz królewski, prawie bezbronny, bo w rękę miał jeno drzewce w pół złamane, uprzedził cios królewski, a ugodziwszy w bok Niemca, zwałił go z konia na ziemię.[...] król Władysław [...] zostawił go wreszcie nietkniętym. Ale rycerze trzymający straż przy królu, ubili go na miejscu, a piesze żołdaki odarły z zabitego odzież i zbroję”.

Źródło: Długosz J., *Historiae Polonicae* [w:] Mosiek T., *Historia - starożytność i średniowiecze. Ćwiczenia ze źródłami*, Poznań 2001, s. 72.

a) O którym władcy opowiada powyższy tekst? [....]

0-1

b) Gdzie odbyła się bitwa opisana w tekście D? [....]

0-1

11. Uporządkuj rozsypankę w porządku chronologicznym. [....]

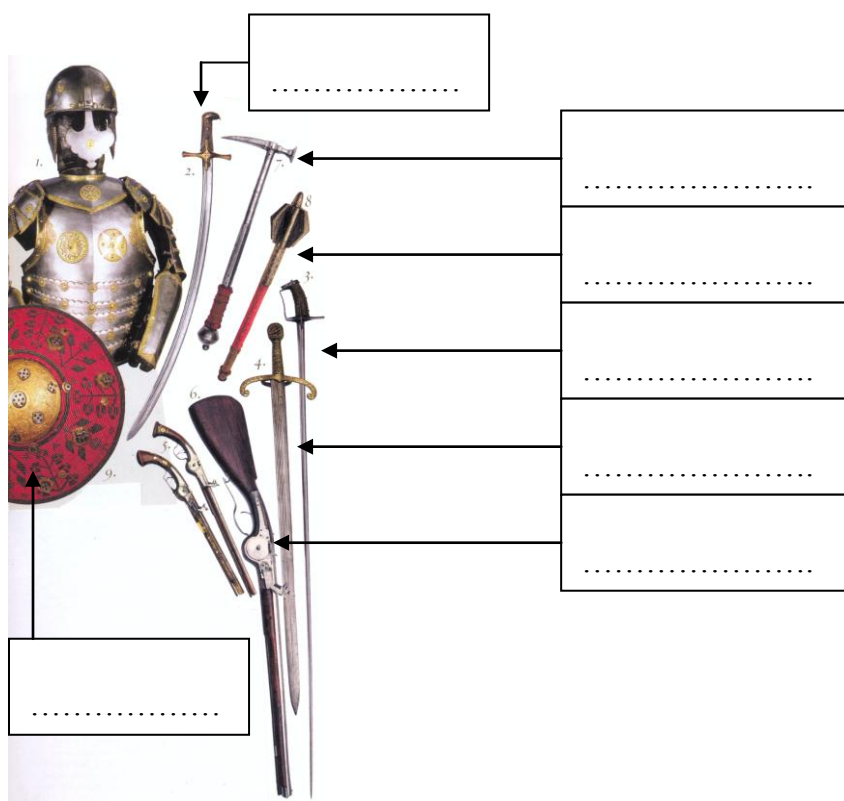
*Konstanty Ostrogski, bitwa pod Trzcianą, 1588, bitwa pod Podhajcami,
Stefan Czarniecki, 1514, bitwa pod Byczyną, Jan Tarnowski, 1667, bitwa pod Warką, bitwa pod Obertynem, 1531, Jan Zamoyski, 1629, bitwa pod Orszą, Jan Sobieski, 1656, Stanisław Koniecpolski*

0-9

Hetmani	Bitwy	Daty

12. Nazwij widniejącą na ilustracji husarską broń podręczną z XVII w.

[....]
0-7

13. Dopasuj poniższe opisy do władców, litery wpisz w odpowiednie okienka

[....]
0-4

A wykupił Malbork z rąk najemników czeskich

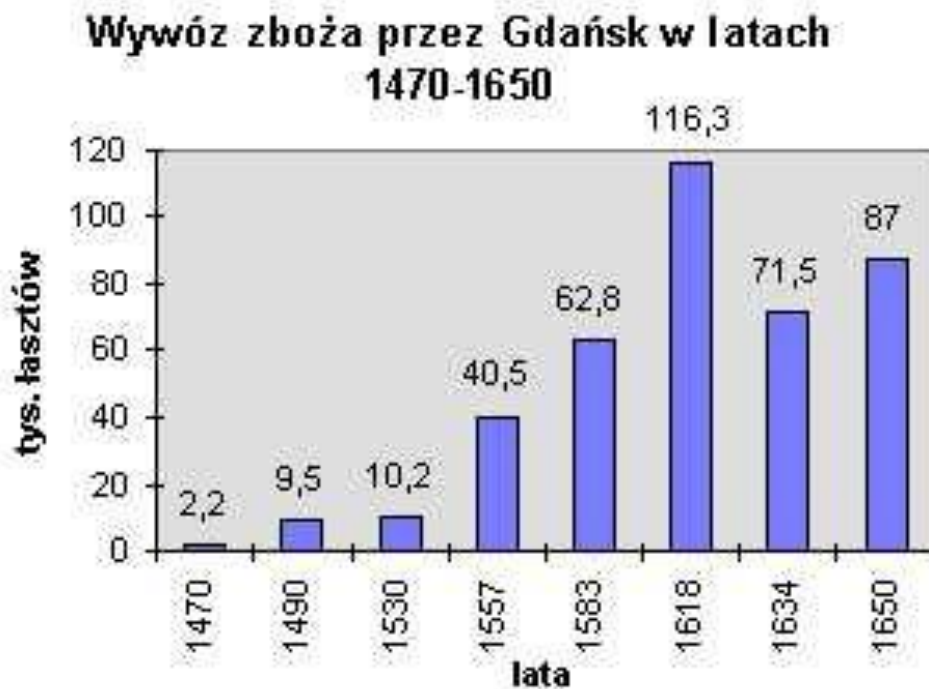
B zdobył Połock i Wielkie Łuki i odepchnął Moskwę od Bałtyku

C zgiął hardy kark Hohenzollerna przed majestatem Rzeczypospolitej

D poślubił pierwszego króla Polski w spódnicy

14. Odpowiedz na pytania, wykorzystaj poniższy wykres.

[....]
0-4

LEGENDA:
1 łaszt żyta =
2190kg

1. Za którego króla eksport zboża był największy?
2. Ile kg żyta wyeksportowano w 1470 roku?
3. Ile łasztów żyta wyeksportowano w czasach Jana Kazimierza Wazy?
4. Ile ton ważył 1 łaszt?

Brudnopis